

Goigs de Sant Cugat

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó
Emplaçament	Des de Navàs, carretera o pista forestal cap a Sant Cugat del Racó i Castelladral
Alçada:	561
Coordenades:	
Latitud:	41.89766
Longitud:	1.81298
UTM Est (X):	401536
UTM Nord (Y):	4639095

Classificació

Número de fitxa	08141 - 395
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Música i dansa
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Autoria de l'element:	Climent Forner (lletra), Josep M. Castellà Molins (música)
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Goigs que ja no es solen cantar
Protecció	Inexistent
Accés	Obert
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Pública

Fitxes associades:

[Església de Sant Cugat del Racó](#)

Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 27/07/2021 - 12:10

Descripció

Goigs que tradicionalment es cantaven a la parròquia de Sant Cugat del Racó. Les edicions consultades tenen per títol “Goigs a llahor del gloriós màrtir Sant Cugat. Patró de la parròquia de Sant Cugat del Racó. Bisbat de Solsona”. La lletra és de Climent Forner, i la música de Josep M. Castella, músic molt vinculat a Navàs. Se’n conserven dos exemplars antics al fons documental de la Diputació de Barcelona, sense data.

Història

L'església de Sant Cugat del Racó és una de les joies del romànic del Bages, documentada ja al segle X com una possessió del monestir de Ripoll.

Sant Cugat és un dels màrtirs autòctons catalans (com Santa Eulàlia o Sant Fruitós), tot i que caldria matisar que es tracta d'un emigrant procedent de l'Àfrica. A finals del segle III i principi del IV el nord d'Àfrica era un dels principals territoris amb implantació del cristianisme a l'imperi romà, mentre que la península ibèrica estava pràcticament per cristianitzar. Amb aquest panorama, dos joves de Cartago (a l'actual Tunís), Fèlix i Cugat (en llatí *Cucuphas*) van arribar a Catalunya amb la missió d'evangelitzar la zona. Fèlix es va establir a Girona i Cugat a Barcelona, on va exercir també la dedicació de mercader. Un cop delatat, Cugat va ser martiritzat al campament que hi havia a Sant Cugat del Vallès (*Castrum Octavium*), al lloc on actualment hi ha el monestir i on s'hi van enterrar les seves restes. Sant Cugat és un personatge històric però, com és habitual, en la seva biografia s'hi ha afegit un bon grapat d'elements llegendaris, sobretot quan es narren els fets sobrenaturals del seu martiri, que es caracteritza per ser extremadament dur.

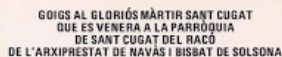
En primer lloc el prefecte romà el va fer assotar per dotze soldats robustos, però Cugat va sanar miraculosament de les ferides, els soldats van quedar cecs i el prefecte va morir. El nou prefecte el va fer rostir en una graella untat amb vinagre i pebre. Novament, el màrtir va sanar, mentre que els seus botxins moren al foc. En un tercer intent el prefecte ordena cremar-lo en una gran foguera, però la flama s'extingeix i ell queda il·lès. En un quart intent el prefecte, desconcertat, el torna a tancar, però un resplendor celeste il·lumina la presó i fa que els soldats es converteixin. Després mana flagel·lar-lo amb assots de ferro, però la carrossa del prefecte s'incendia i aquest mor. Finalment, el nou prefecte (ja és el tercer), escarmentat i més prudent, no s'atreveix a aplicar-li més turments. Ordena que el passin per l'espasa. I així és degollat i mor. Segons la tradició, el 25 de juliol del 304.

La devoció a sant Cugat és força antiga (sobretot a partir del segle XI, o potser anterior) i està arrelada a tot Catalunya, tot i que també a França, on al segle VIII les seves suposades relíquies van anar a parar a un monestir de París. Antigament era patró dels geperuts i dels petits robatoris.

Sobre l'autor de la música dels goigs, Josep M. Castella i Molins (Artés 1910 – 2008), podem dir que fou músic, organista i compositor. Tenia una sabateria a Navàs i des de 1949 fins 1970 va dirigir la Societat Coral Cantaires Navassencs, amb un repertori de caramelles i cançons d'arreu. Va compondre sardanes, una sarsuela i música tradicional.

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxes

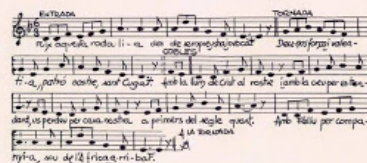

Si jolia és el paratge
entre boscos i conreus,
quin meravellós paisatge
que s'estén als vostres peus!
Recollint-se en l'enyania,
el crestall de Montserrat.
Fou "Eglèsia clavada",
tan clavada en temps antics,
que lloric altra vegada
com la núvia els seus bonics.
Tornarà Santa Maria
a conèixer igual esclat?

Un sol Déu en tres Persones
—Pare, Fill i Esperit Sant—,
amb tres abels per coronar,
confessem a cada instant;
tres finestres que ens obria
dins la nit la pietat.

Ens trobem cada diumenge
al redós del vostre altar
on el Pa i el Vi són menja
que ens ajuda a caminar.
Som el poble que fa via
amb el Crist resuscitat.

Desfășureu-nos rit i dia
de tot mal i tot pecat:
Deu-nos forța i valentia,
pătrǎ noastre, Sânt Cugat.

R. Perché siamo digni de les promeses de N. S. Jesucrist.

PREGUEM

Glòriquem, Senyor, el vostre poder i us preguem humilment que, així com sant Cugat va ser imitador de la vostra passió, sigui també protector de la nostra feblesa. Per Crist Senyor Nostre. Amén.

Lletra: Mre Climent Fornet. - Música: Josep M. Castellà.
Dibuix a la ploma: Maria Capadua. - Cria: Mre Joan Bajona.
Amb il·lustració eclesialística.
Sant Cugat, Festa Major 1984.